

Landsstingets Udvalg har havt Diet aabent for, at denne Høitidsdag dog ikke paa nogen Maade kan stilles ved Siden af de andre, hvorom her er Tale. Jeg antager derfor, at det ærede Thing vil følge Udvalget med Hensyn til dette Forslag, og at det høie Landssting ikke vil have nogen Betænkelse ved at slutte sig til Forslaget om, at Store Vededag bliver udeladt. — Der er stillet et andet lille Forslag til den samme Paragraf, som dog udelukkende er en Redaktionsændring, og som vi selvfølgelig ikke paa nogen Maade vilde have stillet, hvis Lovforslaget ikke af anden Grund skulde sendes tilbage til Landsstinget. Da vi imidlertid have stillet Forslag om, at Store Vededag skal udgaa, have vi ment at burde medtage denne Redaktionsændring. Der staar nemlig i § 8: „De Forbud, som“ osv., „skulle udstrække deres Virksomhed til hele Dagen“. Vi finde, at dette ikke er sprogrigtigt; vi finde ikke, at Forbud kunne udstrække deres Virksomhed, thi Forbud er ikke nogen selvstændig Magt. Et Forbud kan udstrække sin Virkning, men ikke sin Virksomhed, og vi foreslaa derfor som det Simpleste ligesom at sige, at disse Forbud paa de paagældende Helligdage skulle „gjælde“ hele Dagen. Det er en ganske jævn og ligefrem Sprogbrug, der ikke kan misforstaaes. Der er ogsaa i § 9 indkommet et nyt Stykke, som bestemmer, at Aftenen før de i § 8 nævnte store Helligdage tillades ingen offentlige Forlystelser. Dette maa siges at være en Følge af § 8, og vi skulle derfor heller ikke have Noget derimod. — Efter at jeg saaledes kortelig har forklaret de Forandringer, hvorom der her er Tale, efter at jeg dels kortelig har antydet, hvorledes vi opfatte Betydningen af disse Forandringer, og dels har anført Grundene, hvorfor vi kunne tiltræde dem alle paa den ene Bestemmelse nær, ligesom ogsaa de Grunde, hvorfor vi have troet at kunne foreslaa denne ene Forandring, skal jeg anmode det ærede Thing om at vedtage de to Ændringsforslag, vi have stillet, og derefter Lovforslaget i dets Helhed.

Justitsministeren (Nellemann): Jeg skal først tillade mig et Par Bemærkninger med Hensyn til de foreliggende Ændringsforslag. Ændringsforslaget under Nr. 2 opfatter jeg som en Redaktionsændring, der tillige indeholder en Forbedring af Stilen i Lovforslaget. Ændringsforslaget under Nr. 1 kan jeg for min Part ikke have nogen Betænkelse ved at tiltræde. Brede Medlemmer ville erindre, at jeg allerede ved første Behandling af denne Sag erklærede i Anledning af de Bemærkninger, som fremkom om Store Vededags Optagelse blandt de høie Festsdage, at jeg for min Del ikke lagde videre Vægt derpaa, og ikke vilde have Noget imod, at den blev skudt ud. Jeg er enig i, at den er forskjellig fra andre store Høitider deri, at den ikke har kirkehistorisk Betydning, ikke minder om nogen Begivenhed, som er

af Bigtighed for den kristne Kirke i Almindelighed. Hvad for Resten dens historiske Oprindelse angaar, tror jeg, den nærmest hidrører fra, at den skulde være et Slags Weberlag for en Mængde mindre Festsdage, som dengang afflaffedes. Hertil kan jeg indskrænke mig, hvad de foreliggende Forslag angaar. — Jeg skal endnu kun tillade mig at besvare et Spørgsmaal af den ærede Ordfører, som blev rettet til mig med Hensyn til Forstaaelsen af § 7. Jeg kan kun sige, at jeg anser det for givet, at Bestemmelsen i denne Paragraf om offentlige Forsamlings Afholdelse ikke kan vedkomme Gudstjenestens Afholdelse af Disjunktorsamfund eller andre udenfor Folkekirken staaende Religionsamfund. Jeg anser det for det Første for at være klart og at ligge i Sagens Natur, at en Helligdagslov fornødtgivet ikke kan sigte til at forbyde Gudstjeneste, og det maa erindres, at enhver Form af Gudstjeneste, ikke blot Folkekirken, men ogsaa andre Samfunds, som maatte danne sig, er berettiget. Dernæst mener jeg, at Udtrykket „offentlig Forsamling“ heller ikke passer herpaa. Ved Udtrykket „offentlige Forsamlinger“ tænker man ikke paa Gudstjeneste, og jeg kan i det Hele taget ikke gaa ind paa den Betragtning, at „offentlige Forsamlinger“ skulde være et Udtryk, der passede paa enhver Leilighed, hvor der er forsamlet et større Antal Mennesker. En Forsamling, der finder Sted i Anledning af Gudstjeneste, vil man ikke sprogrigtigt, eller efter den almindelige Forstilling om det danske Sprogs Betydning, kunne kalde en offentlig Forsamling. Jeg tror derfor, at den ærede Ordfører kan være beroliget med Hensyn til Spørgsmaalet om Paragrafens Anvendelse i Tilfælde af den Natur.

Minestad: Jeg skal ikke udtale mig om de foreliggende Ændringsforslag, som ikke forekommer mig at være af stor Betydning. Hvis Udvalget mener at „udstrække deres Virksomhed“ helst bør forandres til „gjælde“, vilde det være Synd at bemærke Noget dertil. Grunden, hvorfor jeg har begjæret Ordet, er nærmest for at udtale min Glæde over de rigtigere Ansættelser og Opfattelser af Grundlovsbestemmelserne om Forsamlingsfrihed og Helligdagsanordningens Forhold dertil, som nu have gjort sig gjældende hos Flerparten i denne Sal fremfor, hvad der fandt Sted ved første Behandling. Det vil erindres, at man ved første Behandling fremsatte kraftige Indvendinger mod det foreliggende Lovforslag baade fra Religionsfrihedens Synspunkt og i Særdeleshed fra Forsamlingsfrihedens Synspunkt. Man paaskod, at det var i fuldstændig Strid med Grundlovens Bestemmelser om Forsamlingsfriheden, at man kunde indskrænke Borgernes Ret til at forsamle sig med Hensyn til denne Tid saaledes, at ingenfømlest Tid af Dagen blev undtagen fra denne deres Ret. Det blev sagt, at Grundloven siger: „Borgerne have Ret til at samle sig ube-